

D ů v o d y:

Na nemovitostech, na něž dovolací stěžovatel navrhl k vymožení své pohledávky exekuci vnucenou správou, vázne podle § 43 zákona o stavebním ruchu č. 45/1930 Sb. z. a n. ve prospěch Československého státu (správy sociální péče) zákaz zcizení a zavazení. Názor dovolacího stěžovatele, že vnucená správa není zatížením nemovitosti, ježto se nedotýká její podstaty, je mylný. Vedení vnucené správy na nemovitost znamená nejen zatížení jejího užitku, ale i zavazení samé podstaty nemovitosti, ježto podle § 218 ex. ř., dojde-li k exekuční dražbě nemovitosti na pohledávky, k jejichž vymožení byla před zahájením dražebního řízení nařízena vnucená správa nemovitosti, dostane se z rozdělované podstaty v pořadí, které podle § 104 ex. ř. věřitelovu právu přísluší, byť i tento věřitel na nemovitosti ani zástavním právem nebyl zajištěn, ani k dražebnímu řízení nepřistoupil. Postihuje tedy vnucená správa sám pozemek a nikoli jen jeho užitky (rozh. č. 9883 a 10096 Sb. n. s.). Ježto z tohoto důvodu jest exekuční návrh bez svolení ministerstva sociální péče nepřipustný, nebylo třeba zabývat se ostatními vývody dovolacího rekursu.

Č. 16767.

Dočasná omezení v některých odvětvích podnikání (vlád. nař. č. 162/1935 ve znění vlád. nař. č. 148/1937 Sb. z. a n.).

Ustanovení § 1 uved. vlád. nař. jako předpisu výjimečného nelze rozšiřujícím výkladem vztahovati na případy, jež v něm nejsou výslovně zahrnuty.

Kdo neměl dosud pro svou osobu oprávnění k provozu některé z obchodních živností vytčených v § 1 dotč. vlád. nař., nepodléhá omezení stanovenému v § 1, odst. 2, uved. vlád. nař., chce-li založiti nový podnik, třebaže jest jako veřejný společník zúčastněn na podniku provozovaném veřejnou obchodní společností na základě živnostenského oprávnění, uděleného druhému veřejnému společníkovi. Uvedeným vládním nařízením není dotčeno právo kupce jednotlivce, aby si přibral veřejného společníka a utvořil tak veřejnou obchodní společnost a aby z ní opět vystoupil a přenechal podnik zbylému společníku.

Konkurenční firma není účastnicí řízení o zápisech jiné firmy a změny jejího znění a není proto ani oprávněna k rekursu proti usnesením rejstříkového soudu v té příčině vydaným.

(Rozh. ze dne 2. března 1938, R I 114/38.)

Rejstříkový soud povolil usnesením ze dne 11. října 1937, Firm 3303/37-A XII 19/1, na opověď Samuela D. zápis firmy jednotlivce »S. D. . . ., obchod dámským a módním zbožím, dále usnesením

ze dne 20. listopadu 1937, Firm 3854/37-A XII 19/2, na společnou opověď Samuela D. a Grety F. změnu již zapsané firmy jednotlivce ve firmu veřejné obchodní společnosti a zápis ze dne 29. listopadu 1937, Firm 392037-A XII 19/5, výmaz Samuela D. jako veřejného společníka uvedené firmy a změnu na firmu kupce jednotlivce, jejíž majitelkou zůstala dosavadní veřejná společnice Greta F., kdežto návrh obchodního gremia v L., aby se před protokolací změn, týkajících se struktury podniku, vyžádal průkaz o tom, že nebylo dbáno ustanovení vlád. nař. č. 162/1935 Sb. z. a n., zamítl. **R e k u r s n í s o u d** nevyhověl rekursům obchodního gremia v L. a prot. firmy Rudolf L. v L. **D ů v o d y:** Podle § 1, odst. 2, vlád. nař. č. 162/1935 Sb. z. a n. podléhají řízení uvedenému v prvním odstavci opovědi živností výrobních a obchodních oborů, uvedených v odst. 1 tohoto paragrafu ve znění vlád. nař. č. 148/1937 Sb. z. a n., pokud činí opověď osoba, která již má oprávnění k provozování živnosti příslušného oboru, nebo pokud činí v těchto oborech opověď obchodní společnosti a společnosti podle obchodního a občanského práva a právnické osoby. Podle § 1, odst. 4, uved. vlád. nař. nesmí být s provozováním započato dříve, než bude rozhodnutí vydané podle § 1, odst. 1 a 2, dotč. vlád. nař. vykonatelné. Kdyby tedy byla firma jednotlivce nebo obchodní společnosti zapsána dříve, než je opověď v řízení správním pravoplatně vyřízena, byl by tím v rejstříku obchodním, v němž platí zásada pravdivosti a legality, vyznačován stav, který není ve shodě se zákonem, Nesprávně proto dovozuje prvý soud, že by rejstříkový soud před provedením zápisu do firemního rejstříku nemusil u kupců jednotlivců a obchodních společností podléhajících ustanovení § 1, odst. 2, uved. vlád. nař. požadovati a činiti podmínkou zápisu firmy předložení vykonatelného rozhodnutí podle § 1, odst. 4, uved. nař. Odkaz na § 6 uved. nař., který se týká jen společenstev a podle něhož je potvrzení vydáváno jiným orgánem a má jiný obsah a účel, není případný. Při rozhodování o tom, zda zápisu mělo předcházeti řízení podle § 1, odst. 1, uved. nař., musí se však soud, zejména jde-li o nařízení omezující právo osob jím postižených, řídití zněním nařízení, neboť dostatečně neprojevená vůle zákonodárce nemůže být pro výklad rozhodující. Samuel D. opovídaje k zápisu firmy kupce jednotlivce, připojil k opovědi rubriku o oznámení svobodné živnosti obchodu dámským a dětským prádlem pro svou osobu a ne jako veřejný společník veřejné obchodní společnosti Božena D. Živnostenský list v této veřejné obchodní společnosti má veřejná společnice Božena D. Z toho a ze žádosti Samuela D. o vydání živnostenského listu je zřejmé, že živnost opovídala osoba, která neměla dosud oprávnění k provozování živnosti příslušného oboru. Nebylo proto potřebí k zápisu provedenému usnesením z 11. října 1937, Firm 3303/37, předložení vykonatelného rozhodnutí ve smyslu § 1, odst. 4, uved. nař. a není tudíž rekurs do tohoto usnesení důvodný. Stejně tak je tomu s dalším usnesením ze dne 20. listopadu 1937, Firm 3854/37. Opověď k rejstříku podala sice veřejná obchodní společnost, neboť k jejímu vzniku se podle čl. 85 obch. zák. ne-

vyžaduje žádných formálností a do rejstříku se opovídá společnost již vzniklá. Ale opověď živnosti nepodala společnost, ačkoli tak podle čl. 111 obch. zák. mohla učiniti, nýbož za svoji osobu Greta F., která dosud živnostenského oprávnění neměla, a jež proto o vydání živnostenského listu žádala pro sebe. K tomu jest podotknouti, že té žádosti nebylo ani potřebí, poněvadž druhý tehdy k zastupování a znamenání společnosti výhradně oprávněný společník živnost opověděl. Co se týká posledního usnesení ze dne 3. prosince 1937, Firm 3920/37, není předpokladem jeho provedení opověď živnosti. Není účelem vlád. nař. č. 162/1935 Sb. z. a n., aby bránilo přeměně veřejné společnosti na podnik kupce jednotlivce a naopak, nýbrž chce zabrániti, aby osoby fysické, pokud již určitou živnost provozují, a společnosti obchodní a právnické osoby vůbec nezakládaly v určitých oborech konkurenční podniky. Že by veřejní společníci nemohli pro svoji účast na veřejné společnosti založiti jako kupci jednotlivci závod téhož oboru, jaký provozuje veřejná obchodní společnost, to vládní nařízení neustanovuje. A je proto umožněno to, proti čemu stěžovatelé v souzeném případě brojí. Neboť jestliže Samuel D. mohl založiti bez řízení podle § 1, odst. 1, bez průkazu podle § 1, odst. 4, uved. vlád. nař. firmu kupce jednotlivce, pak i kdyby druhé usnesení o utvoření veřejné obchodní společnosti bylo pro nedostatek řečeného průkazu nezákonné, zbyla by tu firma kupce jednotlivce, jež by mohla podle čl. 22 obch. zák. býti dále po smluvním převzetí obchodu provozována novým nabyvatelem pod starou firmou. Usnesení prvního soudu není tedy sice správně odůvodněno, není však nezákonné, a musilo býti proto potvrzeno.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs firmy Rudolf L., kdežto dovolacímu rekursu obchodního gremia v L. nevyhověl.

D ů v o d y:

Dovolací rekurs firmy Rudolf L. bylo odmítnouti pro nedostatek oprávnění k dovolacímu rekursu ve smyslu §§ 6, 37 zák. č. 100/1931 Sb. z. a n., poněvadž ji nelze po zákonu pokládati za účastnici řízení, o něž jde.

Podle § 6 uved. zák. je účastníkem nesporného řízení jen ten, kdo může býti rozhodnutím ve svých právech přímo dotčen, nebo kdo uplatňuje právní zájem, aby soud učinil nějaké rozhodnutí.

Těchto předpokladů na straně řečené firmy není, neboť zápisem firmy S. D. nebyla nijak přímo dotčena její práva, a ani právní zájem tu není, nýbrž nejvýš hospodářský, jak by se dalo souditi z jejího tvrzení, »že předmětem jejího podniku je obchod s pánskou a dámskou konfekcí«, tedy zájem z důvodů konkurenčních, ale takový zájem nepostačuje (rozh. č. 13796, 11635 Sb. n. s.).

Bylo proto dovolací rekurs této stěžovatelky odmítnouti.

O oprávněnosti k dovolacímu rekursu na straně obchodního gremia nelze pochybovati hledíc na právní povahu společenstva s hlediska § 106 živn. ř. a na jeho účel s hlediska §§ 114, posl. odst. a násl. živn. ř.

Tento stěžovatel napadá souhlasná usnesení nižších soudů pro nezákonnost (§ 46, odst. 2, zák. č. 100/1931 Sb. z. a n.); činí tak však neprávem, neboť postup soudu při zápise firmy S. D. do obchodního rejstříku podle usnesení ze dne 11. října 1937 a při zápisu změn u této firmy nastalých dle usnesení ze dne 20. listopadu 1937 a 29. listopadu 1937 odpovídal vesměs zákonu, a byly-li splněny zákonné předpoklady žádaných zápisů, nemohly soudy jinak rozhodnouti než vyhověti opovědím o zápis. Rekursní soud správně vyložil v napadeném usnesení, že tu nebylo pro povolení žádaných zápisů ani překážky s hlediska vládního nařízení č. 162/1935 Sb. z. a n. V tom směru jde o právní posouzení věci výkladem příslušného předpisu v souvislosti s předpisy obchodního zákona, a třebaže tento výklad nehoví stěžovatelově náзору, nelze mluvit o nezákonnosti, neboť nezákonné jest jen takové usnesení, které se příčí jasnému a nepochybnému znění nebo smyslu zákona, jehož bylo na případ použito (čl. V zák. č. 251/1934 a čl. I zák. č. 314/1936 Sb. z. a n.).

Stěžovatel zastává mylné právní stanovisko, že by Samuel D., který je veřejným společníkem firmy Božena D-ová v T.-Š. a neměl samostatný živnostenský list, nesměl v jiném místě pod vlastní jinou firmou založiti nový podnik, neboť již dle § 108, odst. 1, ústavní listiny může se každý státní občan československý usazovati na kterémkoliv místě Československé republiky, nabývati tam nemovitostí a vykonávati v ý-
d ě l k o v o u činnost v mezích všeobecných právních ustanovení, a omezení tohoto práva je možné jen v zájmu veřejném na základě zákona.

V souzeném případě šlo o provoz obchodní volné živnosti podle § 11 živn. ř., kterou Samuel D. před nastoupením u živnostenského úřadu opověděl dne 1. září 1937 pro svou osobu; tím vyhověl zákonu a když byly splněny ostatní náležitosti pro zápis do obchodního rejstříku, nebylo překážky, aby jeho opovědi nebylo vyhověno. Omezení, stanovená v § 1, odst. 2, vládní nař. č. 162/1935 Sb. z. a n. se na něj nevztahovalo, poněvadž neměl dosud pro svou osobu oprávnění k provozu obchodní živnosti s textiliemi. Právě vzpomenutý předpis je rázu výjimečného a nelze její širším výkladem vztahovati na případy, jež v něm nejsou výslovně zahrnuty.

Byla-li firma platně v obchodním rejstříku zapsána, byl její majitel oprávněn přibrati si veřejného společníka (čl. 24, 85 obch. zák.) a utvořiti tak veřejnou společnost, tedy jiný právní útvar pro existující podnik pod touže firmou, a z této společnosti opět vystoupiti a přenechati založený podnik zbylému společníku, který zůstává pak sám majitelem existující firmy. Stejně mohl původní podnik smlouvou zciziti (čl. 22 obch. zák.) i bez utvoření veřejné společnosti obchodní.

Tato smluvní volnost majitele firmy nebyla v souzeném případě dotčena uvedeným vládním nařízením; napadené usnesení neodporuje zákonu ani s hlediska čl. 85 obch. zák. Také nová majitelka firmy Greta F. opověděla řádně živnost pro svou osobu podle § 11 živn. ř. Jinak se stěžovatel odkazuje na příslušné důvody napadeného usnesení.

Čís. 16768.

Jestliže manželé po pravoplatnosti rozsudku, jímž bylo jejich manželství rozvedeno od stolu a lože, obnovili trvale manželské společenství, pozbyl tím rozsudek své účinnosti a žádný z manželů se nemůže na jeho podkladě domáhati přeměny rozvodu v rozluky manželství.

(Rozh. ze dne 2. března 1938, R I 122/38.)

Srov. rozh. č. 13943, 842 Sb. n. s.

Václav P. se domáhal povolení rozluky manželství na základě kontumačního rozsudku krajského soudu civilního v P. ze dne 15. října 1929, č. j. Ck IVa 1143/29, jímž byl vysloven rozvod jeho manželství s odpůrkyní (žalovanou) Ludmilou P. z (výhradně) viny odpůrkyně (žalované). V žalobě mimo manželskou nevěru odpůrkyně uplatňoval žadatel, že manželka jej nechťela následovati do nového bytu, ač ji k tomu vyzval, takže oba žijí nyní odděleně. Proti námitkám odpůrkyně, že po provedeném rozvodu došlo již dne 30. září 1930 k obnovení manželského spoluzití a společné domácnosti, dovozoval žadatel, že manželské spoluzití obnoveno nebylo, že odpůrkyni pouze z lítosti na její prosby, ježto neměla žádného zaměstnání, ponechal v bytě a že na ní pouze žádal, aby mu byt udržovala v pořádku. Uváděl, že v době, kdy po rozvodu od roku 1930 až 1932 bydlili pod společnou střechou, k žádnému manželskému spoluzití ani souloži mezi nimi nedošlo, že prý »každý dělal co chtěl«, že se odpůrkyně o pořádek v bytě vůbec nestarala, chodila po celou dobu s jinými muži a udržovala s nimi intimní styky, navštěvovala vinárny a noční lokály, chodila domů po 11. a 12. hodině noční, často mu hrubě nadávala a hrozila, až jej prý konečně z jeho vlastního bytu jednoduše vyhodila. N i ž š í s o u d y vyhověly žádosti na povolení rozluky rozvedeného manželství Václava P. s Ludmilou P.

N e j v y š š í s o u d zamítl žádost za povolení rozluky manželství.

D ů v o d y:

Z šetření prvním soudem provedeného jest míti za to, že se opětne přijetí odpůrkyně žadatelem do společné domácnosti po soudně vysloveném rozvodu jejich manželství stalo v úmyslu směřujícím k t r v a-